

FREE MCQ PDF

Q1. दारिद्र्याची सर्वात जास्त वापरली जाणारी व्याख्या कोणती आहे?

- (a) पैशांची कमतरता
- (b) अन्न, निवारा, वस्त्र आणि आरोग्यसेवा या मूलभूत गरजा पूर्ण करण्यास असमर्थता
- (c) वंचिततेची भावना आणि संधीचा अभाव
- (d) समाजात एकत्र येण्यात अडचण

Q2. दारिद्र्याचे दोन मुख्य प्रकार कोणते आहेत?

- (a) निरपेक्ष आणि सापेक्ष
- (b) ग्रामीण आणि शहरी
- (c) दीर्घकालीन आणि अस्थिर
- (d) वैयक्तिक आणि सामूहिक

Q3. "दारिद्र्यरेषा" म्हणजे काय?

- (a) उपासमार टाळण्यासाठी आवश्यक किमान उत्पन्न
- (b) उत्पन्नाची पातळी जी एखाद्याला सरकारी मदतीसाठी पात्र ठरते
- (c) दिलेल्या देशातील सरासरी उत्पन्न
- (d) उत्पन्नाची पातळी जी श्रीमंतांना गरीबांपासून वेगळे करते

Q4. दारिद्र्याची काही प्रमुख कारणे कोणती आहेत?

- (a) शिक्षण आणि कौशल्याचा अभाव
- (b) बेरोजगारी आणि अल्प बेरोजगारी
- (c) असमानता आणि भेदभाव
- (d) वरील सर्व

Q5. दारिद्र्याचे परिणाम काय आहेत?

- (a) भूक आणि कुपोषण
- (b) खराब आरोग्य आणि शिक्षण
- (c) मूलभूत सेवांमध्ये मर्यादित प्रवेश
- (d) वरील सर्व

Solutions-

S1. Ans (b)

Sol .

- दारिद्र्याची सर्वात व्यापकपणे वापरली जाणारी व्याख्या आहे (b) अन्न, निवारा, वस्त्र आणि आरोग्यसेवा या मूलभूत गरजा पूर्ण करण्यास असमर्थता.
- या व्याख्येला बऱ्याचदा परिपूर्ण दारिद्र्य म्हणून संबोधले जाते आणि मानवी जगण्याच्या आणि कल्याणाच्या मुख्य पैलूवर लक्ष केंद्रित करते.

S2. Ans (a)

Sol .

- दारिद्र्याचे दोन मुख्य प्रकार आहेत:
- निरपेक्ष दारिद्र्य: हे अन्न, पाणी, निवारा, वस्त्र आणि आरोग्यसेवा यासारख्या जगण्यासाठी मूलभूत गरजांच्या अभावाला सूचित करते. या मूलभूत गरजा पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या उत्पन्नाच्या किंवा उपभोगाच्या किमान पातळीद्वारे त्याची व्याख्या केली जाते.
- सापेक्ष दारिद्र्य: हे विशिष्ट समाजात स्वीकार्य मानले जाणारे जीवनमान राखण्यात अक्षमतेचा संदर्भ देते. हे त्याच समाजातील इतरांशी तुलना करण्यावर आधारित आहे आणि कालांतराने बदलू शकते.

S3. Ans (a)

Sol .

- दारिद्र्यरेषेची विशेषतः मूलभूत गरजा पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक असलेले किमान उत्पन्न म्हणून परिभाषित केले जाते, जे प्रामुख्याने उपासमार टाळण्यावर आणि निवारा आणि कपड्यांसारख्या इतर आवश्यक गरजा सुरक्षित करण्यावर लक्ष केंद्रित करते.

S4. Ans (d)

Sol .

- दारिद्र्य ही एक जटिल समस्या आहे ज्याचे कोणतेही कारण नाही. हे सहसा घटकांच्या संयोजनामुळे होते, यासह:
- शिक्षण आणि कौशल्यांचा अभाव: शिक्षण आणि कौशल्य नसलेले लोक योग्य नोकऱ्या शोधण्यासाठी आणि दारिद्र्यातून बाहेर पडण्यासाठी संघर्ष करू शकतात.
- बेरोजगारी आणि अल्प बेरोजगारी: जेव्हा लोक बेरोजगार किंवा कमी बेरोजगार असतात, तेव्हा ते त्यांच्या मूलभूत गरजा पूर्ण करण्यासाठी पुरेसे उत्पन्न मिळवू शकत नाहीत.
- असमानता आणि भेदभाव: उत्पन्न, संपत्ती आणि संधीमधली असमानता लोकांना दारिद्र्यात अडकवू शकते. वंश, लिंग किंवा वांशिकता यासारख्या घटकांवर आधारित भेदभाव व्यक्ती आणि गटांचे आणखी नुकसान करू शकतात.
- इतर घटक: यामध्ये युद्ध आणि संघर्ष, नैसर्गिक आपत्ती, हवामान बदल आणि पर्यावरणाचा न्हास यांचा समावेश असू शकतो, हे सर्व आजीविका विस्कळीत करून आणि लोकसंख्येला विस्थापित करून दारिद्र्यात योगदान देऊ शकतात.

S5. Ans (d)

Sol .

- दारिद्र्याचे परिणाम दूरगामी असतात आणि व्यक्तींच्या आणि समुदायाच्या जीवनाच्या अनेक पैलूंवर परिणाम करतात. दारिद्र्याला संबोधित करण्यासाठी सर्वसमावेशक दृष्टीकोन आवश्यक आहे, जो या परस्परसंबंधित समस्यांना हाताळतो आणि शाश्वत विकासाला चालना देतो.

ADDA 247 MARATHI